

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Bączyk (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. S. i S. T.

przeciwko S. W.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 maja 2005 r., zażalenia powódki A. S. na postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 4 listopada 2004 r., sygn. akt II Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienie w części odrzucającej zażalenie (pkt 1) i orzekającej o kosztach postępowania odwoławczego w stosunku do powódki A. S. (pkt 3) i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w K. – po rozpoznaniu sprawy z powództwa A. S. i S. T. przeciwko S. W. o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym – wyrokiem z dnia 6 lutego 2004 r. odrzucił pozew A. S., a powództwo S. T. oddalił. Powódki zaskarżyły ten wyrok apelacją.

Sąd Okręgowy w K. – uznając, że apelacja w części, w której dotyczy orzeczenia w stosunku do powódki A. S., jest w istocie zażaleniem na zawarte w wyroku postanowienie o odrzuceniu pozwu – postanowieniem z dnia 4 listopada 2004 r.

zażalenie to odrzucił, natomiast w części oddalającej powództwo uchylił zaskarżony wyrok i pozew S. T. odrzucił. W uzasadnieniu Sąd Okręgowy między innymi stwierdził, że zażalenie zostało wniesione po upływie terminu, ponieważ Sąd Rejonowy doręczył zarówno A. Ś., jak i S. T. odpis wyroku z uzasadnieniem w dniu 9 marca 2004 r., a apelacja została przez powódki wniesiona dopiero 22 marca 2004 r. Skoro zaś apelacja w części, w której dotyczyła postanowienia o odrzuceniu pozwu, była w istocie zażaleniem, powinna być wniesiona w terminie tygodniowym od doręczenia orzeczenia (art. 394 § 2 k.p.c.). Wobec przekroczenia tego terminu Sąd Okręgowy – powołując się na przepisy art. 373 w związku z art. 397 § 2 k.p.c. – złożone zażalenie odrzucił.

Powódka A. Ś. w zażaleniu na postanowienie odrzucające zażalenie zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie przepisów art. 373 k.p.c. w związku z art. art. 397 § 2, 327 § 1 i 168 § 1 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że wniesiona apelacja, będąca w istocie zażaleniem, została złożona z przekroczeniem tygodniowego terminu. Podniosła, że po ogłoszeniu wyroku w dniu 6 lutego 2004 r. została przez Sąd pierwszej instancji pouczona o przysługującej jej od tego wyroku apelacji. W konkluzji żaląca wносиła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podniesiony w zażaleniu zarzut naruszenia przepisów art. 373 w związku z art. 397 § 2 k.p.c. jest uzasadniony.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale połączonych Izb: Izby Cywilnej oraz Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 marca 1972 r., III CZP 27/71, w razie odrzucenia pozwu wyrokiem środek odwoławczy podlega rozpoznaniu jako zażalenie również wtedy, gdy skarżący nazwał go rewizją; nie może być jednak odrzucony z powodu niezachowania terminu przewidzianego w art. 394 § 2 k.p.c. (OSNCP 1973, nr 1, poz. 1). W uchwale tej Sąd Najwyższy przesądził ostatecznie występujące zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie kontrowersje co do tego, czy o rodzaju środka odwoławczego decyduje przedmiot rozstrzygnięcia, czy forma nadana orzeczeniu przez sąd i jaki ma to wpływ na termin zaskarżenia. Pomimo licznych nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego, w tym także przepisów regulujących problematykę środków odwoławczych, wymieniona uchwała nie utraciła swej aktualności (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2002 r., II CKN 1090/00, OSNC 2003, nr 12, poz. 166).

W niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji zamieścił postanowienie o odrzuceniu pozwu w wyroku, a, zgodnie z art. 367 § 1 k.p.c., od wyroku sądu pierwszej instancji przysługuje apelacja do sądu drugiej instancji. Wnosi się ją – jak

wynika z art. 369 § 1 k.p.c. – do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem. Zważywszy, że doręczenie wyroku z uzasadnieniem nastąpiło w dniu 9 marca 2004 r. oraz że apelacja powódek została wniesiona do sądu w dniu 22 marca 2004 r., trzeba stwierdzić, iż termin do wniesienia apelacji został zachowany. Zachowanie terminu do wniesienia apelacji w konkretnym wypadku przesądza automatycznie o terminowym wniesieniu środka odwoławczego na zawarte w wyroku postanowienie o odrzuceniu pozwu, mimo że środek ten nie jest on w istocie apelacją, lecz zażaleniem.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, w uwzględnieniu zażalenia, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 2 k.p.c. postanowił, jak w sentencji.